

**Sărbătoarea simplității și a unui copil
de Davide Proserpi***

Dragă domnule director,

Papa Francisc, în mesajul formulat cu ocazia ediției 56 a Zilei Mondiale pentru Pace, ne invită pe toți să-l lăsăm pe „Dumnezeu să transforme criteriile noastre obișnuite de a interpreta lumea și realitatea”. În fața răului, a războiului și a numeroaselor contradicții ale lumii de azi, Sfântul Părinte ne amintește că „chiar dacă evenimentele existenței noastre par atât de tragice [...], suntem chemați să ne păstrăm inima deschisă în fața speranței, încrezători în Dumnezeu care devine prezent”.

Crăciunul a fost mereu pentru toți, chiar și pentru cei care nu cred, un moment plin de bucurie și de speranță. O speranță care azi pare să aparțină unui trecut îndepărtat al memoriei. Mai rămân urmele acestei speranțe într-un sentiment bun, dar disponibil doar pentru cei care și-l pot permite, atâta vreme cât lucrurile merg bine. Dar în ultimi ani lucrurile n-au mers prea bine. Scria sociologul Sergio Belardinelli acum câteva zile, referindu-se la Crăciun: „a secătuit în noi mai ales speranța că ceva cu adevărat nou ar putea da buznă în viața noastră scoțând-o din propria-i toropeală”. E o ariditate de care nimeni nu e scutit, iar când viața se complică, atunci când încep să cadă bombe pe pământul tău sau când pierzi ce ai mai drag pe lume, devine imposibil să rămâi indiferent. Acum câteva săptămâni, Antonio Polito (*Sette-Corriere della Sera*, 11/11/22) a povestit despre dureroasa înmormântare a lui Francesco, un băiat fiu al unuia dintre colegii voștri de la redacția Corriere, și despre întrebarea pe care această tragedie a generat-o inevitabil cu privire la sensul ei. E aceeași întrebare pe care o determină imaginile pe care le primim din Ucraina cea masacrată sau din numeroasele scene de conflict din întreaga lume. Polito adaugă totuși că predica preotului, plină de o speranță creștină vie, a „alinat greutatea inimii noastre, a șters lacrimile ochilor noștri, credincioși sau necredincioși”. Pentru ca mai apoi să-și exprime regretul: „ce păcat că mesajul creștin a slăbit atât de mult în Italia noastră”. Și totuși, dacă ne uităm mai atent, care e mesajul creștin? Pe ce se bazează această speranță? Pe un copil. E aproape o nebunie dacă ne gândim bine. Speranța lumii se bazează pe lucrul cel mai fragil și mai lipsit de apărare care ne-ar putea trece prin minte. În mod paradoxal, tocmai folosindu-se de fragilitatea acestui copil, Dumnezeu se amestecă în viața oamenilor: „Un Dumnezeu, prietene, Dumnezeu s-a deranjat, Dumnezeu s-a sacrificat pentru mine. Iată ce este creștinismul!”, scria Péguy. Originea și sensul fiecărui lucru, acel Mister căruia i se adresează inima în căutarea răspunsului la propriile exigențe de adevăr, de dreptate, de fericire și de iubire, a devenit copil, a venit printre noi. Nu există niciun anunț mai așteptat decât acesta în toată istoria întregii umanități. Nimeni, dacă e deschis în fața posibilității existenței unui răspuns la respectivele exigențe, nu se poate eschiva de la a da socoteală în fața acestui eveniment.

De ce Dumnezeu, cum spune Péguy, s-a deranjat? Dacă ne gândim mai bine, nu-mi vine în minte alt răspuns decât acesta: din iubire. Datorită unei duiosii infinite pentru fiecare bărbat și pentru fiecare femeie, pentru tine și pentru mine. Spunea don Giussani, vorbind despre bucuria Crăciunului: „E pură iubire, pur altruism [...]. Crăciunul este sărbătoarea copilului – în sens

evanghelic – adică a simplității. [...] Această simplitate nu e decât transparațiunea a ceea ce suntem noi, în fond: așteptare a altuia”. Crăciunul ne învață o simplitate care poate fi a tuturor, deoarece revelează posibilitatea unei iubiri pure, divine, în viața cotidiană.

Acest copil face nou orice lucru și, celor care-l recunosc, le dă un fel original de a fi prezenți, astfel încât aceștia întâlnesc pe toată lumea: „Suntem chemați să stăm în fața provocărilor lumii noastre cu responsabilitate și compasiune”, spune Papa în mesajul citat. Dacă devenim obiectul iubirii lui Dumnezeu care vine printre noi, se schimbă totul. Ia naștere o prietenie care nu neagă nicio virgulă din umanitatea fiecăruia, care nu rezolvă răul lumii, dar e în stare de un drum al binelui fiindcă e sigură (datorită aceluia fapt care s-a întâmplat!) de un destin bun. O prietenie sigură, și, în același timp, umilă. Adevărata umilință creștină constă, de fapt, în a ne lăsa provocați de întrebările lumii pentru a le împărtăși cu „responsabilitate” și „compasiune”. Doar pentru acest motiv omul creștin poate fi atras de strigătul de sens care izbucnește în fața durerii, a bolii, a limitei; sau în fața exigenței de a iubi și de a fi iubiți, într-un context în care sensul acestor cuvinte pare să se fi evaporat. Multe sunt întrebările la care omul zilelor noastre, cu toată știința tehnologică, nu reușește să găsească răspuns, sfârșind prin a se refugia într-un drept la autodeterminare care târăște societatea către un individualism tot mai steril (să ne gândim la criza natalității). În rest, cum explica Romano Guardini, „odată ce l-a părăsit pe Dumnezeu, omul a devenit ceva de neînțeles pentru propriul sine”.

Crăciunul, în schimb, este acel Eveniment pe care-l așteaptă toată lumea: eliberarea de autodeterminare pentru a se putea descoperi determinați, adică afirmați, iubiți, de Cel pe care-l căutăm chiar de la primul geamăt pe care-l scoatem imediat ce ieșim din pântecul mamei noastre. „Cine ești tu, cel care-mi umpli inima de absența ta? Care umpli pământul de absența ta?”, spune un minunat vers al poetului Pär Lagerkvist. Acel „Tu” s-a revelat. Aici se poate găsi cu adevărat sămânța unei păci adevărate. Cum îi sfătua don Giussani pe tinerii săi: „Trebuie să acceptăm că e ceva fără asemănare faptul că creștinismul spune că Dumnezeu a devenit om, și rămâne în mijlocul acestei companii de prieteni”. Da, e fără asemănare, și totuși posibil.

* (Președintele Fraternității Comunione e Liberazione)